

Censorvejledning

Specialet gulvlægger

Gældende fra forår 2021

Der indgår flere grundelementer ved en eksamen på erhvervsuddannelserne:

Bedømmelsen skal vise, i hvilken grad lærlingen opfylder de kompetencemål, der er beskrevet for uddannelsen, men ikke nødvendigvis alle (se næste side)

I vejledningen er de kompetencemål, der vurderes at kunne indgå i bedømmelsen af den mundtlige eksamen og den praktiske prøve angivet. (Øvrige kompetencemål bedømmes af skolen i forbindelse med de afsluttende standpunktskarakterer i særlige fag eller opnås i praktiktiden).

Eksaminationsgrundlaget, der er det faglige stof, der eksamineres ud fra, og som skal gøre det muligt for Lærlingen at vise, hvad vedkommende ved og kan. Det vil sige den opgave, der er beskrevet i casen.

Endvidere består eksaminationsgrundlaget af produkter, lærlingen har udarbejdet til casen, fx plancher og diverse tegninger.

Censor skal derfor kunne orientere sig og forholde sig til det udarbejdede materiale, så det kan indgå i eksaminationen og den efterfølgende bedømmelse.

Bedømmelsesgrundlag er de præstationer og produkter, der skal bedømmes.

Lærlingen kan godt fremstille materialer, der indgår i eksaminationsgrundlaget, uden selve materialet bedømmes selvstændigt ved eksamen. Det gælder fx tegninger, plancher m.m., lærlingen har fremstillet til den mundtlige eksamination, hvor det alene er lærlingens præsentation og uddybende forklaringer, der bedømmes.

Ved den teoretiske del indgår de målfaste tegninger, lærlingen fremstiller sammen med lærlingens præstation som en del af bedømmelsesgrundlaget. De bedømmes altså ikke særskilt, men indgår i den samlede bedømmelse. Observerer censor en fejl i materialet, kan det ikke inddrages i bedømmelsen med mindre, lærlingen har fået mulighed til at forholde sig til den observerede fejl.

Ved den praktiske prøve er det alene produktet, der bedømmes.

Overordnet om karakterfastsættelsen

Karakteren fastsættes efter drøftelse mellem eksaminator og censorer.

Hvis censorer og eksaminator ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter.

I sådanne tilfælde skal censorerne enes om én karakter.

Den endelige karakter for prøven er gennemsnittet af censorernes ene, fælles karakter og eksaminators karakter afrundet til en karakter i karakterskalaen.

Censorernes karakter er bestemmende for, om der rundes op eller ned.

Til støtte for bedømmelserne er der en beskrivelse af karaktererne i henholdsvis teori og praktik. Derudover kan de to vedlagte skemaer, Skema I og Skema II anvendes.

Kompetencemål, der kan indgå i svendepøven - fra uddannelsesbekendtgørelsen.

Lærlingen kan,

- indrette en byggeplads under hensyn til arbejdsmiljø, sikkerhed, adgangsveje, affaldssortering, vinterforanstaltninger og velfærdsordninger.
- indgå i det forebyggende sikkerhedsarbejde, herunder organisering på byggeplads eller i virksomhed.
- foretage kvalitetsstyring og dokumentation ved modtagekontrol, proceskontrol og slutkontrol, herunder identificere de almindeligste byggefejl på specialets område.
- foretage styk- og mængdeberegninger af materialer til almindeligt forekommende arbejdsopgaver på specialets område, herunder bruge relevante elektroniske hjælpeprogrammer.
- foretage informationssøgning i skriftlige og elektroniske opslagsværker efter materiale-, sikkerheds-, arbejds- og brugsanvisninger samt love og regler.
- udføre it-baserede tegninger til brug for udførelse og dokumentation af en praktisk arbejdsopgave på specialets område samt udføre frihåndstegning og skitser til problemløsning af detaljer.
- forholde sig til valg af materialer og konstruktion til en arbejdsopgave under hensyn til stilart, pris, tidsplan, vedligeholdelse og bæredygtighed.
- udføre konstruktion og isolering under hensyntagen til krav vedr. styrke, brand, fugt, lyd og energi.
- planlægge og udføre arbejdet i samarbejde med og i respekt for de øvrige faggrupper i byggeriet og under hensyntagen til den samlede byggeproces.
- kommunikere og træffe aftaler med kunder ud fra kendskab til kundeservice og personlig optræden.
- vælge værktøj og sikkerhedsudstyr til en given opgave.
- varetage egen og andres sikkerhed i alle arbejdssituationer.
- opbygge og beklæde lette indvendige vægge.
- foretage korrekt udførelse af gulv- og vægopbygning i et vådrum efter gældende bestemmelser.
- opbygge strøgulve samt udlægge trægulve med parket, brædder eller plader.
- vurdere og klargøre underlag, herunder foretager spartling og opretning af gulve og vægge.
- montere og lime tæpper, vinyl og linoleum på gulve, vægge og trapper.
- svejse og trådfuge elastiske belægnings samt udføre fuger med blød fugemasse.
- udføre løs udlægning og klæbning af trægulve med parket eller brædder.
- udføre listearbejde som afslutning mellem gulv og væg samt trappeforkanter og profiler.
- udføre dekorationer og borter i gulve.
- afslibe og overfladebehandle trægulve.
- udføre ledende og elektrostatiske gulvkonstruktioner.
- arbejde med stående gulvværktøjer.
- udføre belægnings i fugefri gulve med tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Niveau

Uddannelsen afsluttes på det niveau, der hedder Avanceret:

Lærlingen kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til

opgavens art.

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer.

Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Særligt om den mundtlige eksamen

Formålet med en mundtlig eksamen er, at der er dialog mellem lærlingen på den ene side og eksaminator og censorer på den anden side, således at der mulighed for at få et mere indgående indtryk af lærlingens viden, kendskab til og beherskelse af fagområdet. I modsætning til en skriftlig prøve eller den praktiske prøve, hvor det alene er det færdige produkt, der vurderes.

Lærlingen har max. 15 minutter til fremlæggelse af sit arbejde. Her redegør og argumenterer lærlingen for det, vedkommende mener, er de centrale og vigtigste emner i sit arbejde med casen. I fremlæggelsen skal lærlingen med andre ord ikke nødvendigvis komme ind på alle de emner, der er nævnt, vedkommende skal kunne gøre rede for. Derefter er der ca. 10 minutters uddybende samtale med eksaminator og censorer. Samtalen tager udgangspunkt i lærlingens fremlæggelse, dokumentationsmateriale og besvarelse af casen. Samtalen skal medvirke til at afdække lærlingens generelle kendskab til og anvendelse af gulvlæggerfaglig teori og vise lærlingens overblik over det faglige område bestemt af kompetencemålene,

Eksaminator leder eksaminationen, men det er vigtigst, at eksaminanden får mulighed for en selvstændig fremlæggelse og ikke for hurtigt afbrydes. Det er ligeledes vigtigt, at forskellen mellem første og anden del af eksamen træder klart frem, således at fremlæggelsesdelen ikke for hurtigt bliver til en samtale. I anden del af eksaminationen kan eksaminator og censorer bede lærlingen redegøre for de dele af projektet, lærlingen ikke berørte i sin fremlæggelse. Ligesom man kan bede lærlingen redegøre for, hvorfor vedkommende mener, at de emner, lærlingen præsenterede i sin fremlæggelse, er de vigtigste og mest centrale, forholde sig til lignende eller andre faglige problemstillinger med relevans til emnet, erfaringer fra praktiktiden m.m.

Under hele eksaminationen er det eksaminators opgave at sikre, at såvel fortrin som mangler ved eksaminandens præstation træder tydeligt frem. Fejl og faglige misforståelser kan give anledning til opklarende spørgsmål, men dette må ikke udvikle sig til undervisning.

Censor bestemmer, hvornår eksaminationen er færdig, hvorefter lærlingen forlader lokalet. Der gives karakter efter hver enkelt lærlingpræstation. Læreren meddeler den endelige karakter til lærlingen i overværelse af censor. Lærer og censor kan kommentere præstationen over for lærlingen uden dog at komme ind på forskelligheder i eksaminators og censors bedømmelse.

Særligt om bedømmelse af de praktiske opgaver

Bedømmelsen af den praktiske opgave sker med udgangspunkt i det materiale, lærlingen som dokumentation har udarbejdet og afleveret, inden prøven påbegyndes.

Det vil sige, arbejdstegninger med alle nødvendige mål og plan for kvalitetssikring. Lærlingen skal udføre den praktiske opgave, således som vedkommende har tegnet den. Lærlingen skal demonstrere, at vedkommende kan udføre en opgave efter en arbejdstegning og følge de mål og konstruktionsløsninger, der er vist.

Selve arbejdstegningen skal ikke bedømmes her (det er sket i den teoretiske bedømmelse)

Lærlingen afleverer sammen med den praktiske opgave en udfyldt kvalitetssikring til praktisk bedømmelse. Kvalitetssikringen udført med brug af det forberedte materiale, som indgår i lærlingens teoretiske del af prøven (hvor lærlingen redegør for sin forståelse af og viden om kvalitetssikring).

Med den udfyldte aflevering skal lærlingen demonstrere at være i stand til ved at tjekke sin færdige prøve og dokumentere, hvor prøven rent faktisk lever op til eller afviger fra det planlagte. Bedømmelsen af kvalitetssikringen er ikke om målene evt. passer med arbejdstegningen (det bedømmes under prøvens målnøjagtighed), men at lærlingen kan anvende en kvalitetssikring af eget arbejde – på godt og ondt.

Bedømmelseskemaer

Til hjælp for bedømmelsen er der lavet bedømmelseskemaer til henholdsvis teori og praktik. Bedømmelseskemaerne kan også bruges som notatark til de notater, censor og lærer jf. Eksamensbekendtgørelsen skal tage i forbindelse med bedømmelsen.

Censor og eksaminator skal gøre notater om præstationen til personligt brug. Notaterne skal bruges til udarbejdelse af en udtalelse i en eventuel klagesag. Notaterne skal opbevares i 1 år.

Notatarket er censors personlige arbejdsblad, men i forbindelse med en eventuel klagesag kan klager bede om at få det udleveret jf. Forvaltningslovens regler om aktindsigt. Der er dog ingen krav om, at notaterne skal være forståelige for andre end censor selv.

Hvornår er en mundtlig/praktisk prøve gået i gang?

En prøve er begyndt, når lærlingen har trukket sin case og fået forberedelsesmaterialet.

Hvis en lærling ikke har afleveret en arbejdstegning, materialeliste og plan for kvalitetssikring, kan lærlingen ikke aflægge prøve. Lærlingen skal ikke have en karakter, men skal betragtes som udeblevet fra prøven.

Bedømmelseskriterier og vejledende karakterbeskrivelse – teori skema 1

12	Den fremragende præstation: Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.	Fremlæggelsen er systematisk og velstruktureret og behandler casen udtømmende med sikker brug af relevante fagbegreber og fagteori. Lærlingen demonstrerer vidtgående og sikkert kendskab til teorien og kan koble det til praksis og inddrage egne erfaringer i en sammenhængende argumentation. De valgte løsninger og dokumentationen er relevant, og lærlingen redegør udtømmende for, hvilke kilder han har brugt, og hvorfor han anser dem for valide/brugbare. Der kan være få uvæsentlige mangler, der ikke medfører fejl.
10	Den fortrinlige præstation: Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.	Fremlæggelsen er velstruktureret, og der er gjort rede for alle emner i casen med brug af relevante fagbegreber og fagteori. Lærlingen demonstrerer et omfattende og godt kendskab til teorien og kan koble det til praksis og inddrage egne erfaringer i sin argumentation. De valgte løsninger og dokumentationen er relevant, og lærlingen kan redegøre for, hvilke kilder han har brugt, og hvorfor han anser dem for valide/brugbare. Der er nogle mindre væsentlige mangler, men lærlingen kan arbejde selvstændigt uden at lave byggefejl.
7	Den gode præstation: Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.	Fremlæggelsen er ikke velstruktureret, men behandler alle emner i casen med brug af fagbegreber og fagteori. Lærlingen demonstrerer godt kendskab til teori og kan koble det til praksis og i et vist omfang inddrage egne erfaringer. De valgte løsninger og dokumentationen har en del mangler, men lærlingen kan redegøre for sine valg, og hvilke kilder han har brugt.
4	Den jævne præstation: Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.	Fremlæggelsen er ikke struktureret og flere emner er kun overfladisk behandlet. Der er væsentlige mangler i brug af fagbegreber og fagteori. Lærlingen kendskab til teorien er mangelfuld og lærlingen er kun i begrænset omfang i stand til at koble det til praksis og inddrage egne erfaringer. De valgte løsninger og dokumentationen har væsentlige mangler, og lærlingen kan ikke altid begrunde sine valg eller hvilke kilder han har brugt. Det er nødvendigt, at stille mange ledende spørgsmål for at få de rigtige svar
02	Den tilstrækkelige præstation: Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Fremlæggelsen er usystematisk og ustruktureret og behandler ikke alle emner i casen udtømmende. Brug af fagbegreber og fagteori er usikker. Lærlingen kendskab til teorien er mangelfuld og lærlingen har meget svært ved at koble det til praksis og inddrage egne erfaringer. De valgte løsninger og dokumentationen har væsentlige mangler, og lærlingen kan kun i begrænset omfang begrunde sine valg og redegøre for, hvilke kilder han har brugt. Adskillige ledende spørgsmål kan ikke besvares korrekt.

00	Den utilstrækkelige præstation: Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.	Fremlæggelse og dokumentation er utilstrækkelig og vidner om et meget dårligt kendskab til selv almindeligt anvendte byggeteknikker. Lærlingen kan ikke svare fornuftigt på flere ledende spørgsmål
-3	Den ringe Præstation: Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.	- Hvis lærlingen påbegynder, men ikke gennemfører eksaminationen.
	<p>Uvæsentlig mangel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En uvæsentlig mangel er noget, der ikke påvirker det samlede indtryk af lærlingens teoretiske faglige viden. (Man vil bare sige pyt). Fx forkert brug af fagudtryk. <p>Mindre væsentlig mangel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En mindre væsentlig mangel i lærlingens teoretiske faglige viden bevirker, at lærlingen kommer til at lave mindre byggefejl. (Noget der er nødvendigt at rette, men kan løses hurtigt og billigt). <p>Væsentlig mangel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En væsentlig mangel i lærlingens teoretiske faglige viden bevirker, at lærlingen laver byggefejl, der er dyre at rette op. 	

Bedømmelseskriterier og vejledende karakterbeskrivelse – praktik skema 2

12	<p>Den fremragende præstation: Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.</p>	<p>En udførelse som man vil være stolt af at aflevere til en kunde uden rettelser, som man gerne selv vil lægge navn til. Både præcision og finish er i top. Ingen eller få helt uvæsentlige mangler/unøjagtigheder, der påvirker det færdige resultat (Man vil bare sige pyt) Hovedmål, centrering og bimål indenfor +/- 2 mm Samlinger og svejsninger er skarpe. Fuldlimning (der kan foretages to kontrolsnit) Placeringerne følger belægningens struktur, væveretning Ingen spor af bearbejdning Dokumentationen af kvalitetssikringen er i overensstemmelse med det afleverede Hele opgaven er afleveret</p>
10	<p>Den fortrinlige præstation: Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med noget mindre væsentlige mangler.</p>	<p>En finish så den kræsnede kunde er tilfreds. En udførelse som til fulde opfylder kvalitetskravene i "Guvfakta", med få og mindre væsentlige mangler, der umiddelbart kan rettes, justeres eller renses uden at skulle skifte materialer ud. (Noget der er nødvendigt, men kan løses hurtigt og billigt) Hovedmål og centrering indenfor +/- 4 mm Samlinger er tætte og svejsninger er skarpe. Fuldlimning (der kan foretages to kontrolsnit) Placeringerne følger belægningens struktur, væveretning Ingen spor af bearbejdning Dokumentationen af kvalitetssikringen er i overensstemmelse med det afleverede Hele opgaven er afleveret</p>
7	<p>Den gode præstation: Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.</p>	<p>En pæn opgave med en del mangler, der kan rettes uden at udskifte enkelte stykker materialer (Noget der er nødvendigt, men kan løses hurtigt og billigt) Hovedmål og centrering inden for +/- 6 mm Få samlinger er ikke tætte, og få svejsninger ikke "skarpe" Fuldlimning (der kan foretages to kontrolsnit) Placeringerne følger belægningens struktur, væveretning Få spor af bearbejdning Dokumentationen af kvalitetssikringen er i overensstemmelse med det afleverede Hele opgaven er afleveret</p>
4	<p>Den jævne præstation: Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.</p>	<p>Adskillige væsentlige mangler/fejl der kan rettes ved at skulle skifte flere stykker materialer. Hovedmål og centrering inden for +/- 6 mm Flere samlinger er ikke tætte, og flere svejsninger er "uskarpe" Fuldlimning (der kan foretages to kontrolsnit) Få placeringerne følger ikke belægningens struktur, væveretning Flere spor af bearbejdning Dokumentationen af kvalitetssikringen har få mindre afvigelser i forhold til det afleverede Hele opgaven er afleveret</p>

02	Den tilstrækkelige præstation: Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Adskillige væsentlige mangler/fejl der kun kan rettes ved at skulle skifte en væsentlig del af materialerne ud. Væsentlige afvigelser på hovedmål og centrering Mange samlinger gaber, og mange svejsninger uskarpe. Belægningen er ikke fuldlimet. Bagfald i vådrum. Opgaven fremstår sjusket, mangler finish og med mange spor efter bearbejdning. Dokumentationen af kvalitetssikringen afviger en del i forhold til det afleverede Dele af opgaven er ikke færdiggjort
00	Den utilstrækkelige præstation: Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.	Under iagttagelse af vurderingspunkterne til karakteren 02 skal det vurderes om, graden af unøjagtigheder og præstationen er under det acceptable og ikke demonstrerer tilstrækkelig rutine til at løse en opgave hos en kunde.
-3	Den ringe præstation: Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.	- Hvis lærlingen påbegynder, men ikke gennemfører eksaminationen.
Opgavens omfang inddrages i forbindelse med bedømmelsen. I almindeligt, gængs og større gulvlæggerarbejde kan en detalje godt være en uvæsentlig, men i en svendeprøveopgave med begrænset omfang, er det ikke en uvæsentlig mangel, hvis det skal være en fremragende præstation.		

Helhedsudtryk (**HE**) foretages som det første stående ved opgaven, samt med mulighed for at stryge hånden let over overfladen.

Lærlingen afleverer sammen med den praktiske opgave en udfyldt kvalitetssikring til praktisk bedømmelse. Bedømmelsen af kvalitetssikringen (**KVA**) er ikke om målene evt. passer med arbejdstegningen (det bedømmes under prøvens målnøjagtighed), men at lærlingen kan anvende en kvalitetssikring af eget arbejde – på godt og ondt.

Underlag (**UN**) - en retskinne på 2 m. og en skinne på 0.25 m. til kontrol af planhed på hele gulvet i boksen, Karakter angives i henhold til nedenstående,

Karakter	Retskinne på 2 m.	Retskinne på 0,25 m.
12	holder +/-2 mm	holder +/- 0,6 mm
10	max. 1 sted +/-3 mm	holder +/- 0,6 mm
7	max. 1 sted +/-3 mm	max 1 sted +/-1 mm
4	max. 1 sted +/-4 mm	max 1 sted +/-1 mm
02	holder +/-4 mm.	holder +/-1 mm
00	overskrider +/-4 mm.	overskrider +/-1 mm